

یاخی بونی هولندییه کان له دهستوری نویی ئهوروپا

طه معروف

2jun2005

بەدای یاخی بونی فەرەنسىيەکان له دەستورى نویی ئهوروپا، هولندییەکانىش له راپرسىيەكى ئىختىارى سەرتاسەريدا ئىوارەت ئەمپۇچوارشەممە به زۆربەي زۆرى دەنگەکان "نا" بۆ دەستورى نویی ئهوروپا، ياخی بونى خۆيان راگەيىاند، كە بۇوه جىگەي نىگەرانى و ناپەزايەتى حکومەتە راستومىانەوەكەي (پېتربالكتند) ھى سەرۆك كۆمار و لەيەكەمین و تۇرۇپىتى لە پەيوەند بە راگەيىاندىنى ئەنجامى راپرسىيەكەي ئەمپۇچەتەواوى نىگەرانى خۆيو حکومەتەكەي بەيانكردوو ناي هولندىيەکانى بە هەنگاۋىتكى نا مەسئۇلانە هەلسەنگاند، بەلام ئەوهشى راگەيىاند كەدەبىت پارلەمان لە كۆبۈنەوەي بەيانى پېتىج شەممە به رەسمى ئەنجامى دەنگانەكە بناسىت و بىيارى لەسەر بىات. جە لە حىزبى راستەھوئى "پىم فۇرتايىن" و حىزبى "يەكىتى مەسىحىيەکان" كە "نا" بۇون، سەرجەم حىزبە سىاسىيەکانى تر بە راستەھو وو چەپە بورۇۋازىيەکانى ناو پەرلەمانىشەوە بەلى يان دا بۆ دەستورى ئەوروپا لەگەل بۇونى ليكدانەوەي جىاوازىيان كە بەشىك لەم حىزبانە بازارىكى سوودى گەورەي سەرمایيەيان پى باشتە لە كەرت كەرتكەنلى، لەلایەكى ترەوە راستەھوەكان مەترىسى "تواندىنەوەي" هۆلەندا لە چوارچىوەي ئەوروپايدەكى گەورەدا رادەگەيەن و نىگەرانى لە بۇون بە ئەندامى دەولەتى تۈركىا لە يەكىتى ئەوروپا، وەيان نىگەرانى لە چەسپاندىنى پلانى ئابوورى لە چەشىنى نىولىبرالى جىهانى كە دەبىتە هۇي لەدەست دانى سەرەبەخۆي ئابوورى .

بەلام هەموو ئەو هۆكارانەي كە ئەم حىزبانە باسى ليىدەكەن بە هيچ جۈرىك بىنچىنەي "نا" يە هولندىيەکان پىك ناهىنەت و لە راستىشدا ناكۈن پىيى، ئەوهى كە بىنچىنەي ياخىبۇونى هولندىيەکانى لەم پرۇسەيەدا دىاريکىد، ترس و نىگەرانىيەكە لە داھاتووەيەكى هەۋارى بۆ زوربەي زۆرى هولندىيەکان بە تايىبەت كاتىك يۈرۈ وەكى دراوى رەسمى لە چەند و ولاتىكدا جىكەوت، ھاوتەرىپ بۇو لەگەل دابەزىنى ئاستى گۈزەرانى زۆربەي كۆمەل و بەرزبۇونەوەي نرخى كالاجۇراجۇرەكان و سەرجەم پىتاويسىتىيەکانى ژيان روبروو دەخلەتكى دىاريکراو و نىزم بۇوه و كە ئاستى ھېتى كېيىن دووبەرابەر دابەزى يانى بۆ هۆلەندا دراوى "گىلن يەكسان كرا بە يۈرۈ" ئەمەش لە تەفسىرى

ئابووريدا شكليكه له تهقهشوفىكى رانهگىيەنراو بۇ سەر ئاستى گوزھرانى زۆربەي خەلکى ، ھەر بؤيە به تەنها لەم گۈشەيەوە ئەتوانرىت بىنەماي ئەم ياخى بۇونە له دەستوورى ئەوروپا دىيارىبىرىت. خۇ پېشاندانو نارەزايەتىيە بەر بەرينىڭ كانى سائى پار له ئەمىستىدام و روٽىدام كە بەبەشدارى دەھاھەزار لە كىيىكاران، فەرمانبەران، بىيىكاران، خانەنشىننان له پىتناو بەرزىكەنەوەي ئاستى كرى، كىيىمى يەكسان و بەرایەر بۇ لەوان و بەسالاچوان، بەرزىكەنەوەي ئاستى خزمەتكۈزۈرى، پېشتكەنە ئەم داخوازىيە جەماوەرىيانە، بۇوه هوى توورەبىي و نەفرەتو نارەزايەتىيەكى بەرفراوانى زۆرى جەماوەرى وە ئەم پېتە بەرزە لە' نا' كە 61.7% دەنگەكان بۇو، (مۆركى) دېرى حکومەتكەشى لە خۇ گرتبوو، ھەر بؤيە سەرۋەتكۈمىار پېشنىياريدا كە ئەم راپرسىيە نە كرىتە كەمپىنى بە دېرى حکومەتكەسى.